

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

E LŐ F I Z E T É S I Á R I: Helyben: 1 kor. 1 kor. 50 fill. Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 .		Felelős szerkesztő: II. J. MÓR I C Z P Á L. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Placz-utca 47. és 49. szám.
---	--	--	--

Nemzetek szövetsége.

Irta: dr. Legányi Gyula.

Ma, amikor a hosszú valseg leköti a közfgyeimet, hatatlan vállalkozás egyébről írn. A kisebbséggel vedett kormánypárt karörömmel nezi, hogy a jó hazafiak pártja, a szövetkezett ellenzék nem tud kormányt alakítani, ami megerősíti az ellenzéknek ama régi fölfogását és meggyőződését, hogy a szabadelvű párt hűtelen volt, amikor megszületett és elvet szegre akasztotta és hűtelen kimulása percében is megakasztván a kibontakozást.

Nagyon sok oka van a hosszú valsegnek; ilyenek, hogy az udvar nem magyar és többre bücsül a maroknyi osztrak németet, mint a vitéz és nemes magyar nemzetet. De a legkivalóbb oka abban a tényben rejlik, hogy a legtöbb uralkodó még mindig középkori légkörben mozog és a népeket csak szellérének tekinti s az alkotmányt és a törvényt szája ize szerint magyarazza. Még ma is a legtöbb uralkodó egyszerű-ketszer megpróbálja a zsarnoki hatalom fitogtatását és csak ha a népek önérzete es bátor fellépése miatt dugába dől a törekvése, tudja meg megint ideig óráig a törvényességét, de akkor is csak a látszat kedvéért. Ine példára a norvég király zsarnoki fellépése, hogy többet ne említsek.

Az uralkodók ez örökös erőszakoskodását semmi sem törné meg jobban, mint a nemzetek szövetsége, mely az együttműködés óriás erejénél fogva egyszer s mindenkorra gátiat vetne a zsarnokságba visszaesés örökös bűnének. A nemzetek okuhatnának

az uralkodók példáján, akik szent szövetségeket kötöttek a múlt századokban, hogy trónjaikat biztosítsák a népek szabadságra való törekvéseikkel szemben s a jelenben is kettős és harmas szövetségeket kötnek, melyeknek elhallgatott céljok szinten nem egyéb, mint a feltétlen uralkodás biztosítása.

Nem szölok a magyar nemzetnek a csehekkel és a lengyelekkel való szövetkezéséről, bár e pillanatban nagyon időszerű s a vertelen forradalom egyik leghathatósabb eszköze volna, de általános vonatkozásban utalok a nemzetek egymáshoz való közeledésére és szövetkezésére, hogy a szabadságra törekvés közös érdekét megvédelmezhesék s a haladás útját egyen-gessék és végre az elnyomásra törekvő szándékot mindenkorra megtörhessék.

A nemzetek szövetsége oly legyőzhetetlen sereget, s oly bevehetetlen bástyafokot alkotna, mely a huszadik is minden következő században örökre megfékezne a zsarnokságot s az uralkodókat a kormányzás nehez feladatától megszabadítaná, amint a szabadságszerető angol nép tette a kiknél szeretettel uralkodik, de kormányozni, meg ha akarná is, nem tud, mert keze meg van kötve a népszabadság törvényes biztosítékai által.

A történelem tanúsága szerint csak a népek értik meg a korszellemet, csak ők értik meg az irányeszméket, tehát csak ők irányíthatják. Az uralkodók pedig mindenkor, nagyon kevés kivétellel, csak a hagyományok makacs örei és saját hatalmuk védői voltak s majdan mindig kerékkötői a haladásnak, irigy szemmel nézték

a szabad eszmék rohamos terjedését s a népek abbéli legyőzhetetlen törekvését, hogy végre valahára nagykorúságukat elérjék s oly gyámságot ne tőrjenek, amely a törvényes örökséget elpusztítja és megemészti.

Már a 19. század kezdte meg a szövetkezeti eszme népszerűsítését és a nemzetközi közeledés és együttműködés, eivét annyira megérlelte, hogy a 20. század minden bizonnyal végre is hajtja. A nemzetközi béketanács és az interparlamentáris konferenciák birnöke ama nagyobb szövetségnek, melynek nemzettagjai közös tanácsban nem a népek leigázására, hanem a közös érdekek megvédésére s a közjólét biztosítására szentelték idejüket és erejüket.

A népek nemzetközi tanácsa megvalósítja a már régen érett eszmét, hogy a kormányzatnak feladta ugy nem a haladás megakasztása, nem a népakarat nyilvánulásának elnyomása, hanem oly intézmények megteremtése, melyek összhangot hoznak létre az uralkodó eszmék és a törvényes biztosítékok között. Annnyival is inkább szükséges a nemzeteknek ekképpen való együttműködése, mert párvonalosan fog haladni azzal a természettani törvényvel, melyet a történelem is bizonyít, hogy a nyers erőt és a zsarnoki önkényt felváltja az értelmi és erkölcsi erő, mely folytonos haladást biztosít. E haladás lassan, de folytonosan emelkedő vonalban nyilvánult eddig is s ettől az iránytól semmiféle — földi hatalom el nem térítheti.

Vonattutában.

(Beszélgetések az amerikai életről.)

Kedves figyelem folytan e sorok írója együtt utazott Szolnoktól Tolnay Kornéllal, a magyar államvasutak debreczeni kiváló és mindnyajunk előtt kedves üzletvezetőjével, a ki ugyanekkor tért haza amerikai tanulmányutjáról.

Ez a pár órai ut, a Tolnay Kornél kedves, sokoldalú es széles látkörű megfigyeléseit hallgatva a dollarok hazájáról, olyan észrevétel nélkül elrepült, mintha nem is vonattutában, hanem feckszeszárnnyon röpültünk volna.

A Tolnay Kornél remelhető utólagos jóváhagyásával néhány ötletet es megfigyelést itt közre is adok a vonattutában beszélt amerikai dolgokról.

— Amerika az aránytalanságok különös világa! Carnegie aczétkirály egyik óriás gyárában a közönséges kézi munkás is megkeresi a napi 5—6 dollarját. Az üzemet vezető főmérnöknek a havi fizetése pedig — 150 dollar. Ez, tekintve az amerikai viszonyokat, koldusfizetés; de kifejezi, hogy a

nyers erőnek mennyivel több ott a becsé, mint a szellemi erőnek.

Azért a Tolnay Kornél vélekedése es szerzett tapasztalata szerint a kivándorolt magyar kétkéz munkások, ha bírják erővel, ott hasznosan illeszkedhetnek be az amerikai viszonyok közé. Vagyont szerezhhetnek, mintahogy szereznek is.

Amerika aránytalansága hasonlatos azon cseperedő gyermekéhez, amelynek keze, lába óriásilag megnőtt, de a többi szerve cse-nevészül visszamaradt.

Az egyik ezer es néhány száz szobás fogadóban büszkélkedett a fogadós, hogy micsoda márványlépcsők, márványfalak, a francia Lajos királyok korába illő finom butorok, pompa, fény közé vezetheti es helyezheti el európai vendégét. Az amerikai koma persze várta is a nagy ámuldozást es dicsőítést, de leesett a kecskeszakállas álla, midőn a gyakorlatias magyar ur imigy fejezte ki elösmérését:

— Engednék a pompából, csak legálább volna egy olyan ember ebben a nagy

fogadóban, a ki a cipőmet is kitisztítaná . . .

Ugyanis Amerikában az utcán tisztítják a cipőt, a mi lehet praktikus, de nem éppen kellemetes.

Az amerikai tetszését, ha megakarod nyerni, akkor dicsérj ki mindent, a mi amerikai. Ilyen körülmények között nem csodálható, ha aztán Amerikában el is vetik a sulykot. Az egyik Amerikai vasuti előkelőség például azt akarta beadni, hogy a San-Louizi vasut állomás a legnagyobb széles es — világon.

— Nem, Uram! mondá Tolnay. Ennél a frankfurti is jóval nagyobb, az egyik londoni állomás pedig háromszor ekkora.

Az amerikai vasut generális abba hagyta a rája kellemetlenül fordult beszélgetést.

A durva nyerseséget az erkölcsök es izlés sülyesztésével emelik. Es Tolnay szerint az öreg Európának nincsen mit félni a nagyöklü, nagyábu amerikai csoda gyermek-től. Ha az amerikai izlésekben tisztulás, ja-

Glück Ede

cipő áruházában lehet a legtartósabb es leg-elegánsabb férfi-, női- es gyermek czipőket legolcsóbban vásárolni

Piac- es Kossuth-utca sarkán, Kistemplommal szemben.

Engedmény nincsen.

(Ferencz József és a norvégiai detronizálás.)

Bécs, június 9.

Módomban volt ma egy az udvari körökben élő magasrangú hivatalnokkal beszélni, aki igen érdekes dolgokat mondott el arról, miképen vélekedik az udvar a svéd eseményekről.

— Beláthatja — mondotta többek között a magasrangú hivatalnok — hogy az analógia frappáns, így nem csuda, hogy a felső ur az egyszerű érdeklődést meghaladó figyelemmel nézi a Norvégiában lefolyó eseményeket.

— Kis különbség mégis van a két ország helyzete között . . .

— Van! . . . Hiszen nem is úgy értettem én azt, hogy holnap a magyar képviselőház esetleg detronizálhatja ő felségét! Csak annyit akartam mondani, hogy Magyarország *ugyanazon az uton halad*, mint Norvégia. Még nem ért el addig a pontig, ahol Norvégia most van, de halad feléje. És, ha meg nem akadályozzák benne, hát el is ér oda!

— És ez olyan nagy baj lenne?

— Pardon! Figyelmeztetnem kell önt, valamint honfitársait is valamire; önök mindig csupán a saját szempontjukból nézik a dolgokat . . .

— Azt hiszem, az jogos és természetes!

— Igen . . . de éppen ilyen jogos és természetes az is, hogy a felső ur is a *maga szempontjából vizsgálja és mérlegelje az eseményeket*. Ő úgy van meggyőződve, hogy a monarchia népei csak úgy boldogulhatnak, ha a két ország között lévő kötelékek meg nem lazítatnak? Minden olyan törekvést tehát, amely

ide tendál, megakadályozni igyekszik és *meg is fog akadályozni*. Azt hiszem, ez az ő szempontjából, nagyon természetes. A norvég események még inkább megerősítették ebben a véleményében — ezt igen jó, talán mondhatnám, a *legjobb forrásból tudom*. Határozottan állíthatom, hogy a hadsereg egységének megbontásáról

— bármiképpen alakuljanak Magyarországon a viszonyok — *egyáltalában nem lehet beszélni*. Az egyes politikai urak missziójának kudarcza éppenséggel nem ingatták meg a felső ur meggyőződését. De föltéve, hogy az ugynevezett engedmények terén valamilyen csekélységet adott volna még a felső ur — a mit azonban én nem hiszek — a *norvég események megingatták abban a szándékában* — ha ugyan egyáltalában volt ilyen szándéka. Hiszen oly világos a felső ur előtt a helyzet. *Minden engedmény „Norvégia” felé vezet*. Ide pedig nem akar jutni a felső ur és éppen ezért föltétlenül ki van zárva, hogy a *hadsereg nyelv-egységébe éket verjenek*. Ezt a leghatározottabban állíthatom.

. . . Ime ezeket mondotta a magasrangú hivatalnok. Még csak azt fűzöm hozzá, hogy az ugynevezett katonapártban nagy az öröm. Ennek pedig az az oka, hogy „Norvégia” bizonyosan arra fogja birni a királyt, hogy többé szóba se álljon a rebellis magyarokkal . . . No, no! Csak aztán meg ne bánja valaki.

Vármegyénk és vidéke.

Tűzoltók közgyűlése. A hajdudorogi önkéntes tűzoltó-egylet tegnap tar-

totta meg tisztújító közgyűlést az ottani községháza nagy tanácstermében. A tisztikar lemondását tudomásul vették és újlag egyenkint közfelkiáltással mind beválasztották. Az egylet szabályzatának így eleget téve még új segéd-tisztül megválasztották Widder Péter ottani gyógyszerészt és tart. honvéd hadnagyot, továbbá Katán József fa nagykereskedőt s gőzmalom birtokost.

Alapköletétel. Hajdudorogon június 8-án tették le az ottani gör. kath. népiskola új épületének alapköveit nagy egyházi szertartások között. Az nap reggelén előbb iskolaszéki diszülés volt. Utána templomi istentisztelet, melynek végeztével csaknem az egész lakosság jelenlétében, az összes egyházi hivatalok személyeinek részvétele és közreműködésével az egyiptomi kegyszerek, jelvények égő viaszgyertyákka, énekek hangoztatása mellett, az épületnek Bocskay és templomtéri sarkához vonultak, hol az egyházidiszbe öltözött papok névszerint: Ujhelyi Andor lelkész sz. sz. tanácsnok, Szabó Szilárd s Bekovics Gyula s. lelkészek, Lelesz György, Orosz Péter előnéki kántorok megkezdtek a zsoltárok áldó énekeit s beszentelték az alapfalak mélyedéseit. Ujhelyi Andor tartalmas alkalmi csinos beszédet mondott, melyet a permetező júniusi eső daczára is mind végig figyelemmel hallgattott a 8—9 ezernyi népgyülekezet. Az „Amen” nel végződő egyházi beszéd után Lelesz György a Hymnusba kezdett, melyet csak nem az egész közönség végig énekelt. Utána Oláh Imre isk. széki jegyző, tanító olvasta fel az alapköbe készített emlékiratot, melyben régi szokás szerint felolvastatnak a községben közvetlen működő hatóságok, az iskolaszolgájától fel gróf Tisza Istvánig, a pápa, a püspök, a pap, a király, a főispán stb., stb. nevei. Ezután felhangzott a „Gazádnak rendületlenül” örökszép hangzata, a kántorok kezdeményezésével a jelenlevők

— Uram! Mi ha iszunk, sem felejtjük el, hogy hölgyek tarsaságában vagyunk. Nem isszuk le magunkat.

Kint az egyik óriási amerikai pusztán (fájdalom, Amerika nagyjából ma is csak pusztá vadon!) nagy csikóstelepen, a hol szerencsének a csikósok, Tolnay igazai amerikai szerencsenéktől és nőktől tánczolta táta a „kék vókot” czitera pöngés-zöngés mellett.

És a fekete legények, asszonyok tánczában sokkal több kifejezés, izlés, báj volt, mint a mit mulatóinkban válogatott művész urak és művész kisasszonyok szerencsétánczképében — lábokat a nyakig hajingálva — mutogatnak . . .

Ah, de már a debreczeni nagy állomáson fűtyült a vonat. Még egy utolsó kézszorítás a kedves üzletvezetővel . . . Itthon vagyunk! A szalonkocsi ablakafé sok száz mosolygó arc tekint és a háttérből alulírott is szívbéli tiszta rokonszenvenvel kiáltja együtt az örvendezőkkel:

— Eljen Tolnay Kornél! Mert ha az Ur Isten nekünk, cselekvőképes férfiakban oly szegény magyaroknak sokáig megtartja, Tolnay Kornél erre a nagytehetségű, nagyműveltségű, jellemzilárd törzsökös magyar urra hasznos vezérszerep vár még a mi közel jövőben megújuló független Magyar Hazánkban.

Szabad Haj

vulás áll be, ezt a lelkületileg, felfogásában léha angol-ír s a becsatangolt kalandor elemekkel szemben a germánelemekről várja, a kik most is legmegbízhatóbbak és biztos, tudatos szervezeteik odaát.

A többinél a dollár, a minél több dollárszerzése, a pénzcserélés a végezel. Azért a pénzszerzésnek az eszközeit sem válogatják meg, fő, hogy feltűrre kapaszkodjanak. És ezt az állatias kapzsiságot jellemzi egy amerikai magyar pénzérnek az esete, a ki néhány száz dollárral terhelt pénztárczát talált és vitt a kapitányságra. A kapitány végignézte az ifjut és átvén a pénztárczát — csak ennyit mondott neki:

— No, fiatal ember, maga sem fog Amerikában boldogulni . . . Magából sem lesz dollár király; mert Amerikában a pénznek nincsen szaga, multja . . .

Csikágó még Amerikában is nevezetes a swindlereiről. Kétértelműleg „szeles városnak” nevezik . . . Ugyanis a szomszéd-tórtól állandóan fujdogál is a szél; de meg itt virágozik legváltozatosabban az amerikai szélhámoság.

Tessék megérteni, ezeknek a nyilatkozatoknak nem az az értelmök, hogy Amerikában ne volnának kiváló és megbízható egyének; mert például Roosevelt elnök is az. Hanem a népjelleg az, a mi durva, a mi léha, a mi nemtelenül közönséges és a mi a bomlás

csirait rejtegeti aránytalanságaiban, a melyek olyanok, mint óriási szemétdombok.

A nők, mint anyák sem teljesítik szent kötelességeiket. Kaczérok. Tudatlanok. Hiánnyal élnek a szendességnek. Az egyik üzletben, hol a bölcstől a koporsóig mindent lehet vásárolni, az európai utas mellett történt meg. Az amerikai nő, fizetésre kerülven a sor, fölemelte a szoknyáit és a pöntárczáját feszélytelenül kapcsolta le a harisnyakötőjéről . . . Mintha idegen férfiak nem is látták volna, holott igen hosszú volt ám a harisnyája — szára . . .

Azon sem ütözik meg senki, ha a fiatal lány a gavallérral a színházban s hol odaéjszakázik. Természetes az is, ha az amerikai gazdag nő ferjét, gyermekeit otthon hagyván, legfeljebb cseléd kíséretével, vagy anélkül, Európába vitorlázik néhány hónapig — szórakozni.

A legnagyobbfoku kaczérság, lelki-üresség, gyöngédtelenség, jellemzi az amerikai nők többségét; de arra ügyelnek, hogy férfiak és nők egy tarsaságban ne koczintgathassanak. Ezt illetlenségnek tartják. Az azonban természetes náluk, ha a férfiak és nők külön-külön szobába vonulva: *alaposan bepálinkáznak*.

Az amerikai tarsaság egyik tagja eszalkozott is, hogy az európaiak hölgyek tarsaságában pezsgőt rendeltek; de ez is elhalgatott a nyert felvilágosításra.

ajkairól s végül a kalapácsütések tétettek meg az alaptéglázataira, mely után az építésvállalók egyik derék munkavezetője mondott rövid talpraesett köszönőbeszédet s kérte a mintára istenáldását.

Tyuklopás Vámospérszen. Ily czimen közöltünk egy tudósítást, amelyben megírtuk özv. Tömör Jánosné azon panasza, hogy Rozenfeld Lajosné és Regina nevű leánya baromfi kertjéből tyukot vittek el. Rozenfeldné mai napon szerkesztőségünkhöz intézett levelében kijelenti, hogy sem ő, sem leánya tyukot nem lopott és a feljelentésért a rágalmozási eljárást özv. Tömör Jánosné ellen folyamatba tette.

Nagy jégvihar az Ermelléken. Székelyhidi levelezőnk jelenti, hogy a község határában tegnap délután fél óráig tartó jégvihar dühöngött. A vihar elmúltával valósággal lapátolni lehetett a mogyoró nagyságu jégszemeket. Az Ermelléken a vetésben, szőlőben és a gyümölcsökben óriási károkat okozott a jég.

Gyilkosság tréfából. Székelyhidről megrázó eset hírért adják. Csatári Isván éjjeli őr Sándor nevű kis fia az udvaron játszadozott Oláh Gábor 14 éves fiával. A kamasz lekasztotta a szegről az éjjeli őr fegyverét s tréfálkozva vette czéba a kis gyereket:

— No Sanyi most fogd be a szemedet mert fejbe lölek.

A csöppség fűgén ugrott a puskacsó elé s e pillanatban a fegyver eldőrdült, a kis Csatári Sándor pedig holtan roskadt össze. A golyó a szívért futta át.

Városi közigazgatásunk.

Gyűlés a mentő egyesület ügyében. A debreczeni mentőegyesület létesítése tárgyában folyó hó 13-án (kedden), délután 4 órakor, a városháza nagytanácsstermében Domahidy Elemér, főispán értekezkezelést bízott össze.

A Császkaféle régiségtár Debreczenben. Értékes és igen becses gyűjteménnyel szaporodott ismét a zsenge-kort élő városi muzeum. Löfkovics Arthur, a ki valóságos szenvedélyvel szenteli minden szabad idejét a muzeum gyarapításának és nem ki nél fáradságot, ha arról van szó, hogy a muzeumnak valami értékes gyűjteményt megszerezhet, tegnap táviratban tudatta Oláh Károly kulturtanácsnokkal, hogy sikertült a megboldogult Császkai György kalocsai érsek kép- és régiséggyűjteményének egy részét a városi muzeumnak számára megszereznie. Sürgőnye a következőleg hangzik: „Oláh Károly kulturtanácsnok Debreczen. Örömmel értesítem, — sikerült Császkai érsek képgyűjteményének egy szép részét megszerezniem, hogy azt egyelőre csak le tét gyanánt muzeumunkba elhelyezem. Löfkovics“.

Egyházak és iskolák.

Nyílt levél!

Tekintetes Móricz Pál urhoz!

Tekintetes Főszerkesztő Ur!

E hó 9-én megjelent lapjából olvasom, hogy a Bécsben tartott nemzetközi botanikus gyűlés intéző bizottsága 30—40 a világ minden részéből összesereglett tudóssal körutat rendez Magyarországon és eljön Debreczenbe is megtekinteni a Hortobágyot.

Ugyanekkor a városi magisztrátusa vendéglátáshoz készül, a tudomány minden

ágán levő kitünőségei a tanács által mozgósítva lesznek, a városi pénztár a leendő költségek fedezésére készen áll.

Megteszik ezt nálunk azért, hogy Bécs lásson, gyönyörködjen s hazamenete! után kinevessen. (Bolond magyar.)

Talán nem így van, talán e kirándulásnak célja egyedül a tudás vágy; akkor ez elől elárkózni nem szabad, sőt ekkor a magyar vendégszeretet érzetése az idegekkel szemben kötelesség.

Mi helybeli ref. tanítók is — kik közül sokan csak tanítjuk, de még nem ismerjük a Hortobágyot — óhajtottuk ezt a természeti kincset közelebről megismerni. E célból elnökünk útján kértük a nemes városi tanácsot, hogy a hortobágyi fogadóssal kedvezményes árban adasson nekünk ott reggelt és ebédet, a város fogatait pedig — nem az östöt, se nem a négyest — csak az egyszerűbbeket bocsása rendelkezésünkre.

Válasz: Nem adunk semmit . . .

Hát nyugodjunk meg abban, hogy a tanács jól gondolkodott, mert úgy vélekedik, hogy a Bécsből kiszalasztott az ország minden részéből összejött ingyen ellátandó vendégei többet használnak és nagyobb áldozatot hoznak ingyen evés és ivások által a nemes város felvirágztatására, mint mi szegény helybeli magyar tanítók.

Igy gondolkozik-e Tekintetes Szerkesztő Ur is, aki iránt teljes tisztelettel maradtam

Debreczen, 1905. június 9.

Ökrös István
ev. tanító.

Ha a vélekedésemre illetőleg ezen ujság vélekedésére sulyt fektet a tisztelt tanító ur, őszintén kimondom, hogy a városi hatóság eljárása nem méltó azon város hatóságához, a mely város az „iskolák városa“ nevezésével dicsekszik. Az ilyen városban — szerintem is — megkellene legalább annyira becsülni a tanítót, mint a vándor idegent. A tanítóurak különben is olyan szerény kéressel fordultak e város hatóságához, hogy annak teljesítése nem emelte volna a pótdótot. Nehány kila pásztorosan főzött hus, néhány liter bor- és sör és a gazdaktól, pásztoroktól felfogadott néhány csutkaüléses fogat nem döntötték volna anyagi romlásba Debreczenet. És „iskolák városának“ hatóságához nem méltó határozatok miatt csakis szégyelhetik magokat a t. előljáró urak.

Szerk.

Pünköszt ünnepe. Az ágost. hitv. evang. templomban. Vasárnap d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet, utána urvacora. D. u. 3 órakor Hudák János segédlelkész. Hétfőn d. e. 10 órakor confirmáció, végzi Materny Lajos főesperes, annak végeztével urvacora. D. u. 3 órakor ima.

UJDONSÁGOK.

Szávay Gyulát Szegedre hívják.

Meghívás a szegedi kamarához.

Alig hantolták el Kulinyi Zsigmondot, a szegedi ipar és kereskedelmi kamara országos nevű titkárát, már is felmerült a kérdés, ki legyen utódja? Nagy és jelentőségteles állás a kamarai titkárság mindenütt, de sehol az or-

szágban nem ösmerték el és nem méltányolták ezt kellőképpen úgy, mint Szegeden.

Nem pusztán a kereskedőket és iparosokat, hanem az egész város közönségét érdekli, hogy ki legyen Kulinyi Zsigmond utóda. A szegedi közönség finom érzéke megtalálta a mindenkép méltó utódot — Szávay Gyulában, aki szegedi származású és bár ifju korában, a nagy árvíz-katasztrófa alkalmával szakadt el Szegedtől, szülőföldjével, negyedszázadot meghaladó időn át is megtartotta a kedves összeköttetéseket, — mert mint értesülünk, Szegeden általános a kívánság, hogy Szávay Gyulát hazahozzák. A szegedi kereskedelmi és iparkamara bel és kültagjai elhatározták, hogy a megüresedett kamarai állásra egyhangulag Szávay Gyulát hívják meg, akiért küldöttség fog Debreczenbe jönni a város legelőkelőbb polgáraival.

Minden jel arra vall, hogy a meghívást Szávay nem fogja visszautasítani. Előreláthatólag a V. H. O. Sz. miskolczi gyűlésén pünkösztkor őt fogják az elnöki székbe emelni, már pedig a hírlapíró szövetség központja és székhelye Szeged, az elnöknek onnan kell intézni a szövetség ügyeit.

Nem ösmerjük Szávay Gyula elhatározását, de ha elmegy Debreczenből, nagy ürt fog maga után hagyni és távozása fájdalmas vesztesége lesz nemcsak a debreczeni kereskedelmi és iparkamarának és kerületének, hanem Debreczen társadalmának is.

A Csokonai-körből.

— Közgyűlés előkészítése. Jelentések a százados emlékünnepekről. —

A Csokonai kör választmánya a fényes ünnepek lezajlása után először tegnap este ülésezett. Az ülést a kollegium kis tanácsstermében tartották s Géresi Kálmán elnökölt. A százados emlékünnepekről való beszámolás és a rendes évi közgyűlés előkészítése volt a tanácskozás tárgya.

Először is Tóth Béla köri pénztáros mutatta be az 1904. évi számadást és a felülvizsgált vagyon-teher mérleget. A kör összes bevétele 7100.63 kor., összes kiadása 5620.06 korona volt. Mérleg szerint a Csokonai-kör vagyona 1904. végén 44569 kor. 72 fillér; ebből 38872.98 kor. takarékpénztári könyveken volt elhelyezve. Az emlékeretek és a Csokonai szobor fenntartására szolgáló alapok vagyona 18521.68, saját alapítványok (alapító tagoktól valók) 11545, hálóalap 4010, gyűjtött tőke 8353 korona. Megállapították az 1905. évi költségvetést 7780.50 korona bevétellel és 8550.50 kor. kiadással.

Ezután Géresi Kálmán elnök főbb vonásokban előterjesztést tett a százados emlékünnepekről lefolyásáról és fényes sikeréről. A Csokonai-kör ez ünnepélyre méltó megelégedéssel tekinthet vissza. A helybeli és a fővárosi sajtó közreműködésének is hathatós része van abban, hogy az ünnepély a helyi színvonalon jóval felülemelkedett.

Röviden szólva: a Csokonai kultuszának és Debreczen városa jó hírnevének nagy szolgálatot tett ez az ünnepély. A kör nem is késik megköszönni az összes tényezők közreműködését.

Az ünnepélynek részletes, kimerítő leírását a kör évkönyve fogja közölni.

Komlóssy Arthur alelnök pedig az ereklye kiállításáról számolt be. E kiállítást mintegy ezerkötven nézték meg. Belépti-gegyekből 157 korona folyt be. A kultuszminiszter 500, özv. Kerekes Gusztávné 50 korona segélyt adtak a kiállítás céljaira. Számos kiállító pedig a birtokában lévő ereklyéket a körnek ajándékozta. A tárgyak nagyobb részét már visszaküldték. A rendezés körül tevékenyen közreműködtek Csáthy Ferencz és Kálmán könyvkereskedők; dr. Baresa János kollegiumi tanár, Oláh Gábor főiskolai könyvtáros, Juhász Pál hittanhallgató és Mártonfalvai Tóth Rózi kisasszony.

Utóljára a június 18-ra kitűzött közgyűlésen megjelentő választásokról esett szó. A sor szerint kilépő tiz választmányi tagnak újra megválasztását fogják javasolni a közgyűlésen. A meghalt Lengyel Imre és az eltávozott dr. Bartha Béla helyére pedig jelölik Oláh Károly kulturtanácsadót, dr. Baresa Jánost, Jánosi Zoltánt, dr. Jászi Vikort és dr. Kardos Samut számvizsgálókul ajánlatnak az eddigiek ujonan Lőkovicz Arthur.

Az emlékkerti felügyelőségre Lengyel Imre helyébe dr. Nagy Zsigmond tanárt kéri fel.

Kettévágta a vonat.

Csak nehéz és veszedelmes helyzetük van a vasutasoknak. Minden perczen ellehetnek reá készülve, hogy le kell mondaniok az életről. És mégis-mégis, mikor arról van szó, hogy helyzetükön javítsanak, begombolkozva beszélgetnek velük.

Csütörtökön délután — jelenti tudósítónk — az aknaszlatinai vasuti állomáson a kocsirendező tolatásokat végeztetett. Sok volt a végezni való, siettek tehát vele. A kocsirendező egyik kocsit a másiktól el akarta választani.

Sietett és nem bujt a kocsi alá, hanem az összeütköző mellett lecsüngő láncra állott, mikor a kocsikat elválasztotta, a jeladás után a mozdonyvezető meg akarta löketni az elválasztott kocsit. A rendező lába azonban a láncszemekbe beleszorult s a lökés következtében a sinra vágódott reá. Kinos jelenet következett. A mozdonyvezető rögtön ellengőzt adott, de hiába, mert elkésett. *A kocsi kereke éppen a derekán metszette keresztül a szegény embert.* Azonnal meghalt. Kosárba rakták az összezoncsolt holtestet és úgy vitték be a mármaroszigeti kórházba. Pénteken délután temették el.

— **A debreczeni Szt.-Erzsébet egyesület** a nyári szünidő előtt szerdán tartotta utolsó választmányi ülését szép érdeklődés mellett, melyen dr. Irinyi Istvánné társelnök elnökölt. A folyó ügyeken kívül több szegénynek segélyezése el lett határozva és néhány szegény előzetes vizsgálat céljából ki lett adva. A *karácsonyi vásár* érdekében, mely f. é. é. december hó 17-19-ig lesz megtartva, a választmány a részletes programnak még ezen hónapban való végleges megállapítását határozta el és ezen

ügyen a munka csoportra bízta. Érdekesnek és hasznosnak ígérkezik ezen első kísérlet, melylyel tudunkkal most először lépnek fel városunkban. Az elmúlt télen oly ritka közkezdveltségnek örvendett *theatélyeket* pedig már f. év november hóban akarják újból megkezdeni. Néhány közérdekű kérdés feltt alapos és beható eszmecsere folyt kellő tájékozás és egyöntetű eljárás végett.

— **Thaly Kálmán dr.** az I. kerület képviselője az esti vonattal Debreczenbe érkezett. A pályaudvaron a függetlenségi és 48-as párt vezetősége fogadta. A pünkössti ünnepeket Debreczenben fogja tölteni. A vasutnál Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző és Márton Imre pártelnök fogadták.

— **Táncszivigalom a Csapókertben.** A csapókerti függetlenségi és 48-as olvasókör folyó hó 3-án rendezett táncmu'atságon résztvett asszonyok és leányok névsora: *Asszonyok:* Fridery Gusztávné, Gacsádi Sándorné, Nagy Ferenczné, Varga Ferenczné, Pap Istvánné, id. Boldizsár Jánosné, Blazsek Ferenczné, özv. Bucsei Györgyné, Bucsei Istvánné, Nagy Istvánné, Halmi Imréné, Kereszturi Lajosné, Végh Lajosné, Tóth Sándorné, Juhász Ferenczné, Szele Mártonné, Harsányi Dánielné, Nagy Imréné, özv. Vas Andrásné, Novák Gyuláné, Keresztési Andrásné, Lada Józsefné, Kozma Sándorné, Kutyán Mátyásné, Kiss Lajosné, Panyiszky Jenőné, Németh Andrásné, Rutner Károlyné, Bartók Kálmánné, Almási Imréné, Szemek Ferenczné, Fényes Sándorné, Esztergályos Istvánné, Tomok Sándorné, Balla Sándorné, Boldizsár Jánosné, Tprday Sándorné, özv. Eresy Sándorné, Szabó Józsefné, Kalmár Istvánné, Kozma Péterné, Kozák Ferenczné, Mezey Józsefné, Dihora Jánosné, Szabó Lajosné, Balogh Péterné, Bugyó Ferenczné, Kozma Istvánné, Fütös Ferenczné, Keller Jakabné, Sücs Imréné, Földi Sándorné, Márton Gáborné, Molnár Gáborné, Kőrösi Jánosné, Szöllösi Gáborné, Molnár Istvánné, Fejlesztő Sándorné, Szalkai Mártonné, Berdezi Istvánné, Szoboszlai Jánosné, Gacsádi Ferenczné stb. *Leányok:* Király Juliska, Kozma Mariska, Nagy Mariska, Varga Rózsika, Pap Juliska, Orbán Rózsika, Halmi nővérek, Tóth Irma, Bucsay Gizella, Nagy Margitka, Juhász Erzsike, Kaszás Juliska, Gere Mariska, Szabó Mariska, Tar Erzsike, Bundi Juliska, Bundi Esztike, Dabi Zsuzsika, Miskolci Juliska, Nagy Erzsike, Nagy Kata, Lada Esztike, Balló Rózsika, Tócz Rózsika, Bagdi Esztike, Nagy Zsuzsika, Nagy Róza. Nánási Ilonka, Kiss Erzsike, Csorvás Esztike, Németh Mariska, Imre Rózsika, Fényes Juliska, Györi Rózsika, Balla Sárka, Jonei Rózsika, Barna Erzsike, Bartha Juliska, Márton Mariska, Kőrösi Juliska, Szöllösi Katicza, Balogh Mariska, Bugyó Katica, Dobi Zsófia, Bugyó Zsuzsika, Teczai Mariska, Molnár Zsuzsika, Karsai Juliska stb.

— **Közgyűlés.** A nánási h. é. vasut részvényirtaság csütörtökön délelőtt tartotta rendes közgyűlését a városházán. A folyó ügyeket intézték el. Azután az igazgatósági ülésen a társulat elnökévé Rázsó Gyula aispánt alelnökévé Kovács József polgármestert választották.

— **Halálozások.** Meghaltak: Nagy Károly ev. ref. 5 hónapos, Harangi Juliánna ev. ref. 19 éves, Dancsi Juliánna ev. ref. 8 hónapos, Szabó Juliánna ev. ref. 25 éves,

özv. Tóth Ferenczné szül. Györi Mária ev. ref. 82 éves, Németh József ev. ref. 37 éves, Lovasi József ev. ref. 50 éves, Kise András ev. ref. 25 napos.

— **Feljelentett kofák.** Régi panasza már a közönségnek, amely a debreczeni méregdrága piacról kénytelen beszerezni szükségleteit, hogy a szedők és elővásárlók hajnalban megostromolják a tanyai és falusi kocsikat és mindent olcsón összevásárolnak és néhány óra múlva méregdrágán eladják. A csirke és aprójószág kofák ellen volt mindig a legtöbb panasz. Ezek mar hajnalban, a város szélén elfogják a falusi kocsikat és addig nem tángitanak, míg mindent össze nem vásároltak. Pénteken hajnalban a Burgundián rohanták meg a tanyai és falusi kocsikat. Sok urinő volt ott, de ők még a kocsikhoz közel sem engedték, hanem eltaszigálták és oly durván káromkodtak, hogy mindenki elmene-kült előlök. Több urinő felszólította a rendőt, hogy fekezze meg a rakon-czátlan csirkekofákat. A rendőr meg is tette, de a dühös kofák erre a rendőr ellen fordultak, leszárták és olyan esete-patét csaptak, hogy az egész utca összeszaladt. A rendőr erre felírta a botrányokozókat. Ime a diszes névsor: Nagy Lajosné, Sárkány Sándorné, Mé-száros Jánosné, Bodnár Józsefné, Kozma Péterné, Dér Sándorné, Zagyva Mihályné, Kecskeméti Mihályné, Bö-szőrményi Józsefné. A rendőrség bün-ügyi osztálya jól tenné, ha érzékeny birságokkal tanítaná rendre a rakon-czátlan kofanépséget.

— **Megnyílt a Bocskay-kert.** A debreczeni közönség kedves kiránduló helye, a Bocskay kert az idén nagy ünnedségek közt nyílt meg. A kirándulást Motesiczky Hugó üzletvezető-öségi titkár, Mihalovits Jenő gyógyszerész és Dasseó Kálmán rendezték a debreczeni sajtó tiszteletére. Az állomáson a Veres Tóni kitűnő bandája várta a vendégeket fülbemászó kuruczoták-kal. A társaság ezután a lakomához ült a gyönyörű erdő közepén. Persze felköszöntök-ben sem volt hiány. Gulyás István dr. és Dasseó Kálmán a debreczeni sajtót éltették, Rostkovicz Arthur pedig a sajtó nevében a Bocskay-liget legszebb virágaira, a nőkre emelte poharát Wasss János a kirándulást rendező Motesiczky Hugóra, dr. Király Péter a hazára, Simon Károly hadházi igazgató-tanító ismét a sajtóra emelt poharat. A társaság az esti vonattal visszatért Debreczenbe.

— **Kitüntetett munkások.** A föld-mivelésügyi kormány két debreczeni gazdasági munkás, Remenyák Imre és Palfy József számára 100—100 kor-jutalmat tűzött ki. Azonkívül disz-oklevelet is küldött számukra, amelyekkel 18-án délelőtt személyesen fog-nak nekik átnyujtani.

— **Postai csomagok czimzése.** A kereskedelmi miniszter legutóbbi rendelkezésével megtiltotta a postacsomagok olyan-képen való megczimzését, hogy a csom-

Szolyvai és Luhi Erzsébet

gyógyvizek elsőrangú szaktekintélyek szerint felülmulják a krondorfi és giesshüblí külföldi forrásokat. Sokkal olcsóbbak is. Feltűnő gyógyhatás-sal alkalmaztatnak: köszvény, vese, hólyag, gyomor, torok, tüdő és gégehajok esetén. Elsőrangú élvezeti és borvizek. — Megrendelhetők az uradalmi forrás bérleténél Szolyván (Bereg-m.) Kaphatók minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

gon a czim függő tábláskára legyen alkalmazva. Jövőben a pontos czimet a csomagokra úgy kell alkalmazni, hogy az vagy magára a göngyre legyen írva vagy pedig papirszeletre, amely azonban a 4 sarkánál fogva erősen oda legyen tűzve vagy ragasztva.

— **Felülfizetések.** A csapókeri függetlenségi és 48-as olvasókör június 3-án tartott táncvigalma alkalmából felülfizettek a jótékony czélra: özv. Vass Istvánné 6 koronát, Márton Imre, Jánosi Zoltán, Kovács János 5—5 koronát, Haranghy Sándor, Sövényi István és N. N. 4—4 koronát, Dr. Legányi Gyula, 3 koronát, Márton Kálmán, Könyves Tóth Sándor, Dávid Mihály, Kalmár Ignác, B. Nagy János, Herczeg János, Bucsay István, Keresztesi András, Szendi Imre, Károlyi Sándor és Patai János 2—2 koronát, Dian János 1 kor. 40 fill. Veress Gyula, Nagy László, Szabó István, Fülöp József, Barhó Kálmán, Pásztor István és Palacs Gyula 1 kor. 20 fill.—1 kor. 20 fillért. Boros János, Nagy Dániel és Szemere Imre 1—1 koronát. Rácz Antal 50 fillért. Harsányi Dániel és Veisz Bernát 40—40 fillért. Szücs Imre, Balog István, Király Károly, Városi Gyula, Csinesér István, Tokaji István és László Sándor 20—20 fillért. Összesen: 73 korona 50 fillért. Ezen szíves adományokért házas köszönetet mond a rendező bizottság.

— **Gyufamérget ivott.** A törvényes házasság életben is számosan sok surlódás, torlódás fordul elő. Mennyivel inkább fokozódik a veszekedések száma a vadházasságok életében. A házi perpatvar ha sokat ismétlődik, elégedetlenséget, elkeseredettségeket okoz. Sőt olykor már ember életbe is került. Pénteken délután fél 6 órakor csaknem végzetessé váló hasonló eset fordult elő a Salétrom utca 16. sz. a. házában. Itt lakik ugyanis Rácz Lina hajduszoboszlai születésű volt cselédleány, aki vadházasságban élt Kandi József napszámossal. A házastársak igen idegesen viselkedtek egymással szemben s nem egyszer a tettelegességig mentek. Szerdán délelőtt kicsit becsipve tért bába a ház ura s feleségét elővette és alaposan el is verte Rácz Linát ez annyira elkeserített, hogy pénteken délután, mikor a férje elment, két csomag gyufát feloldott és megitta. A házbéliek az eset megtörtéről rögtön értesítették a rendőrséget. A rendőrség részéről Dobos József rendőrbiztos azonnal az öngyilkos lakására ment. Az öngyilkos még magánál volt, így Dobos rendőrbiztos kihallgatta, a vallomásából jegyzőkönyvet vett fel, majd az öngyilkost a kórházba vitték, ahol gyomormosást eszközöltek rajta. Életbemaradásához van remény.

— **Dijas tekézés.** A debreczeni kereskedő ifjak társulata saját udvari helyiségében (Kossuth u. 23) f. hó 11-én pünkösd vasárnapján délelőtt 9 órakor kezdődő dijas tekézés rendez, melyre ez uton is tisztelettel meghívja a társulat tagjait. Vendégek szívesen lattatnak. Hideg ételekről és italokról gondoskodva van. Thaisz Arthur társ. háznagy.

— **Az ellopott nyulak.** Heykel I. Ede főkertész panaszt tett a rendőrségen, hogy 8 darab fajnyulát ellopták. Dobos József rendőrbiztos a tolvajt kinyomozta Dolnics János szobafas ó tanuló személyében, a kínél a nyulak is megkerültek.

— **Az Éden színház** az Argol királyi szálloda fedett udvari helyiségében 12-én pünkösd hétfőjén és 13-án, kedden nagy illusztrikus előadását tartja meg, mely alkalommal Dürer Albert és Charles Dorval nagy változatos műsorral bemutatják fantasztikus előadásukat. Ezek a külföldön mindenütt a legegyobb feltűnést keltették. A csodaszerep rejtélyüket „A gá.” (vagy is a lebegő talányt) ezuttal először fogják bemutatni. Számos elismerő okiratok nagy lökésegek, mint pedig udvaroktól elegendő garanciát nyújtanak páratlan sikereikről.

— **Lopás.** Varga István szappanos utcái csizmadia mester panaszt tett a rendőrségen, hogy 8. és 9. közti éjjelen a kereczéből 5 darab tyukját ellopták. Az a gyanúja, hogy valami cigány lopta el, aki ismerős volt a helyzettel. A nyomozást a rendőrség megindította.

— **Ügetőversenyek díjai.** A ma és holnap megtartandó ügetőversenyek díjai láthatók Halász Nándor ékszerüzletének kirakataiban. Az első díj egy remek angol stílusú álló óra, tiszta ezüstből. Legszebb része ennek a benne csiszolt üveg alatt látható vadászjelenetet ábrázoló email kép. A 2-ik díj egy pompás kivireltű ezüst jardiner. A többi díjak is egytől egyig remek műizlésűek.

— **Elveszett** egy fehér göndör szőrű félig nyírott uszkár „bob” névre hallgató kulya. A szíves megtaláló vigye el Kossuth utca 47. sz. a. Jutalmat fog kapni.

— **Olcsó áraink feltűnést keltenek.** A nyári időnyre selyem elejű férfi ingek 1.40 krtól, radsós elejű 1.15 krtól, galér 13 kr. színes és fehér kezeltők 20 krtól. selyem nyakkendők 25 krtól, erős vászon lábravalók 50 krtól, harisnyák 15 krtól, zsebkendők 06 krtól, divat kezeltő gombok 15 krtól, és még számtalan czikkék Fisch Testvérek üzletében főtér.

— **Gyermek játékok, háztartási czikkék, és utazási kellékek Mentze Henrik ujdonságok áruházában igen olcsón kapható.**

A német trónörökös és a magyarok.

(Érdekes feljegyzések.)

A német trónörökös. — akinek esküvője oly fényes ünnepek szinterévé avatta mostanában a német birodalom fővárosát, — tudvalevőleg igen szereti a magyarokat. Nemcsak apja mondta rólunk: Az a nép, mely egy Zrinyit adott a világtörténelemnek, büszke lehet ezeréves államára. A trónörökös is jól ismeri nemzetünket, történetünket és ennek nem egyszer példáját adta ő is, de öccse különösen.

Egyfőben tudvalevőleg magyarul is akart tanulni Eitel Frigyes. Egy jeles magyar tudóst Négyessy Lászlót, mar formálisan föl is fogadtak erre a szerepre és ki is volt tűzve a nap, melyen Berlinbe kell utaznia, a tanulást megkezdendő. Akkoriban sokat irtak a Hohenzollernnek magyar politikájáról, a külföldi sajtó is figyelemreméltó kommentárokkal kísérte. Magyarozgatta mindaddig, míg a tanulás — abba

maradt. Természetesen „felsőbb tekintetekből.”

Am a kis trónörökös nem felejtett. Bóni egyetemi hallgató korában összetalálkozott egy magyar diákkal, aki most Erdélyben professzor. Ennek mondta egy diákösszejevetelen:

— Apám Zrinyit állította oda a hősnek mintaképül. Én követem is. Irigylem önt, hogy az ő nyelvén beszél. Hej, ha én megtanulhattam volna!

Baranyában járt a trónörökös, Frigyes királyi hercege vendégül. A bélyei uradalomban híres vadászatok folynak és ezekre jött el a fiatal Eitel Frigyes. Nagyon szeretett itt lenni. Egy alkalommal ezekkel a szavakkal fordult oda Niedermayer jószágigazgatóhoz:

— De szép is ez a Magyarország! Nem kívánkoznék soha szebb országba, mint ez. Mi ehhez képest Svájc, Olaszország természeti szépségei? Csak az én kedves Rajnavidékem hasonlítható ehhez a gyönyörű országhoz.

Irodalom és művészet.

— **Zenedei közgyűlés.** A debreczeni zenede f. június hó 18-án, vasárnap d. e. 10 órakor helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre az egyleti tagok tisztelettel meghívattak. Targysorozat: 1. Választmányi jelentés. 2. Az 1902/3 és az 1903/4-ik tanévek zárószámadásainak s a számvizsgáló bizottság jelentésének betérjesztése. 3. Tiszteletbeli tag választás. 4. Tisztujítás.

— **A Csokonai kör küldöttjei.** Az országos irodalmi szövetség, melybe a legtöbb vidéki irodalmi társaság belépett, f. hó 11-én, pünköst első napján tartja első közgyűlését Budapesten, az akadémiában. A gyűlés napirendjére több fontos tárgy van kitűzve, többek között Bacsányi János hamvainak hazaszállítása, az irodalmi köröknek adandó portómentesség stb. Az érdekesnek ígérkező közgyűlésen a Csokonai kört Szávay Gyula és Kardos Albert fogják képviselni, akik különben az országos irodalmi szövetség központi választmányának is tagjai.

TÁVIRATOK.

Norvégia és Svédország.

Stokholm, június 9. A norvég nemzet elszakadásában Svédország nem fog megnyugodni. A svéd király tudatta a norvég hadsereggel, hogy a hűségesskü alól nem menti fel őket.

Krisztiania, június 9. A storhing a népjog nevében tiltakozását jelentette ki, hogy a forradalom terére lépett volna. A nemzeti jogok védelme — még a királylyal szemben is — nem forradalom, de igenis forradalom az, amelybe két nemzetet akar sodorni a svéd király.

Stokholm, június 9. A svédek józanabb része azt mondja, hogy bele kell nyugodni Norvégia határozatában,

Üzletáthelyezés miatt

a legújabb tavaszi ujdonságok, női és gyermek felöltőkben, nap- és esernyők, blouzok, alsó szoknyák (jouponok), gyermek ruhák stb. míg a készlet tart mesés olcsó áron kaphatók **Darvas Testvérek** női- és gyermek felöltők áruházában **Debreczen, a Hungária mellett.** Az üzlethelyiség kiadó.

amely az alkotmányos tényezők tudára jött létre.

London, június 9. A norvég nemzet a királyi trónra Waldemár herceget hívta meg.

Krisztiania, június 9. A storting határozata után Dittengamb amerikai svéd norvég nagykövet lemondott állásáról. Ugyanezt még sok külügyi tisztviselő megtette.

Krisztiania, június 9. A közös zászlóknak norvég zászlókkal való kicserélése nagy ünnepek mellett megtörtént. A sorhad tisztelegéssel fogadta a hadihajókra a norvég zászló felhuzását.

Az ellenállás szervezése.

Budapest, június 9. A nemzeti ellenállás szervezése, amely egyelőre az adófizetés megtagadásából áll, a vidéken folyik. A képviselők választókerületeikben töltik az ünnepeket és ezt az időt a passiv ellenállás szervezésére használják fel.

Az új kormány.

Budapest június 9. Az új kormányt a legújabb hírek szerint az ünnepek után, szerdán nevezi ki az uralkodó.

Mentelmi ügyek.

Budapest, június 9. A mentelmi bizottság ma hallgatta ki e-kü alatt Rudnay főkapitányt. A bizottság még nem döntött.

Orosz-japán háború.

Nienks, június 9. A katonaság különösen a zsidókkal szemben lépett fel kiméretlenül. Az összeütközés következtében sok ember elpusztult.

London, június 9. A japánok Omozát, a legfontosabb vasuti gőcpontot a Kirin—vladivosztoki vonalon elfoglalták. *Vladivosztok tehát elvesztettnek tekinthető.* Linevics tábornoknak egész seregével vissza kell vonulni.

London, június 9. Manillából jelentik, hogy az orosz foglyok nem akarnak visszatérni Oroszországba, kértek a japán kormányt, hogy az elfoglalandó Szahalin szigeten vagy Vladivosztokban telepítsék le őket.

London, június 9. Japán kijelentette, hogy a békefeltételeket nem hozza nyilvánosságra.

Washington, június 9. A csár a pétervári amerikai nagykövetnek kijelentette, hogy kész a békére gondolni. A nagykövet erre felajánlotta Roosewelt elnök közbenjárását.

Az osztrák roszakarát.

Bécs, június 9. Mai számában a Deutsches Volksblatt azt írja, hogy a szövetség ellenzék vezérő-bizottsága átiratban akarja üdvözölni a norvég stortingot. *Kossuth Ferencz a rágal mazó bécsi lap hírére megczáfolta.*

Harcz Montenegro határán.

Konstantinápoly, június 9. A montenegrói határon a mohamedánok és keresztények közt véres harc ütött ki.

Merénylet.

Washington, június 9. Az egyesült államok alelnök ellen *Desolt* anarkista merényletet követett el, amely azonban, bár többször rálőtt, nem sikerült.

Arató-sztrájk.

Székesfejérvár, június 9. Lengyeltóiban az aratómunkások közt sztrájk ütött ki.

Vlád Aurél választása.

Budapest, június 9. A dobriai körületben 32 szótöbbséggel megválasztott Lázár László szabadelpárti mandátumát az oláh nemzetiségi Vlád Aurél pártja kérvénnyel támadta meg, bárha Vládót más körület ugysis megválasztotta. A kuria ma elrendelte a bizonyítást.

Törvénykezés.

Lőkötési sorban. A bíróság ma reggel 1/27 órakor kezdette meg a tárgyalását 4 darab ló elkötésének. Barna Péter, Tóth Kálmán, Barna János, Szilágyi Sándor debreczeni lakosok a vádlottak. Ma a vádlottakat és tanukat hallgatták ki. Holnap a vád- és védbeszédekre, az ítélelhozatalra kerül a sor. A vádlottak tetőket beismerték.

Közzgazdaság.

Terményfőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest, 1905. június 9

Készárú változatlan. Határidők gyengültek.	
1905. októberi buza	16.24.—26
májusi buza	—
októberi rozs	13.16.—18
1905. májusi rozs	—
októberi zab	11.24.—26
1905. áprilisi zab	—
1906. májusi tengeri	11.28.—26
1905. júliusi	15.16.—18
szeptemberi	—
1905. augusztusi repce	23.80 —24

REGÉNY-CSARNOK.

A vén kurucz fia.

— Elbeszélés. —

29 **Írta: Magyar Gyula.**

Erre már a többi magyar fiuk is két honfitársuk köré gyűlekeztek . . . Kézről-járt a magyar föld göröngye . . . és a hazától messzeszakadt magyar fiuk csókja felszarította a ráhullatott könyveket . . .

Ettől a napól kezdve a magyar fiuk nagyon megszerették Pistát. Sőt egymást is jobban szerették, mint az előtt. A távol haza szeretetének honfikönnyet és csókot fakasztó megnyilatkozása, az a közös könyektől átitott hazai göröngy igazi baráti, testvéri szeretetben forrasztott egygyé a sziveiket.

A magyar fiuk kicsiny társasága szabadidejét ezentul mindig együtt töltötte. Ilyenkor aztán beszélgettek a távol hazáról, az otthoni magyarokról. Meghányták-vetették a magyar nemzet buját, baját . . .

Néha-néha a nótázásra is rakerült a sor. Kivált a szomorú, kesergő magyar nótákat dalolták. Mert hát sirva vigad a magyar, még Afrikában is . . . Ha látta, ha hallotta volna ezt sok, a hazában élő, annak zsirján felhízott talmi magyar: a

szégyen lángoló pirja talán felgyújtotta volna szívében a hazaszeretetet üszkösödő paraszát . . .

Az édes magyar hazának lobogó szeretete valósággal testvéreké forasztotta össze a kis magyar csapatot. És könnyebben elviselhetővé tette a testet lelket egyaránt kimerítő, nehéz szolgálatot.

Bencze Pista egy év alatt megszokta az új életet. És erősen kezdett gyökeret verni a szívében a raménység, hogy átlépheti még egyszer a magyar határt és sok szenvedés, hányattatás után, a Maris szeretettel ölelő karjai között rá fog találni a megérdemelt boldogságra.

Megint rózsaszínű terveket szövögetett a jövőről, mint hajdan. De a sors megint kegyetlenül belemarkolt a tervek finom hálójába, s durván széttépve azt, a tervezgetővel is leszámolt — végkép . . .

Ötnegyed éve szolgált már Pista az afrikai francia légiónban. Az esztendő legforróbb időszakát élték.

Folytatjuk.]

Nyilttér.

Vegyünk Svájci selymet!

Kérjen mintát tavaszi és nyári-ujdonságainkból:

Nyomatott Habutai, Radium, Taffetas, Caméleon, Rayé, Ombré, Ecossais, Broderie anglaise, Mousseline 120 cmtr. széles, kor. 1.15-től kezdve méterenként ruháknak és blousoknak, fekete, fehér, egyszínű és több-színűek.

Csakis jótállás melletti solid selyemszöveteket árulunk, direkt magánosoknak vám-és viteldij-mentesen a lakásba.

Schweizer & Co. Luzern U. 17. (Svájcz.)

1 Selyemszövet-kivitel. — Kir. udv. szállítók.

Világhírű

Pilseni Ősforrás

sörünket Debreczenben kizárólag az

„Arany Bika“ szállóban mérik ki.

Pilseni Polgári Serfőződe.

⇒ Alapított 1842-ben. ⇐

Zongora hangolásokat és javításokat

elvállal

ugyszinte pianinók, zongorák, czimbalmok bérbe kaphatók

SCHMIDT S.

6 cs. és kir. fensége József főherczeg udvari szállítója.

⇒ Zongora és hangszer készítőnél. ⇐

Blo

fe

dus vá

Hal

éi

Deut

PI

Dono

DEBREC

Menya

Külön

Ágy-

óriá

Világ

A

fogva ked

A

merés áll

vegyi össz

hogy vizöl

A

az ujjászü

G

mentes lev

legített sz

P

Lusz

A

1/2 Lit. á.

A legszebb Blousok, Aljak

Leány és női

felöltők

das választékban feltűnő olcsó árak mellett kaphatók

Halmágyi Sámuel

utóda

átvételén, DEBRECZEN.

Már rendszeresen kapható **Uradalmi vaj**

1 kiló 1 frt 20 krért
Gyenge

liptói turó

1 kiló 80 krért minden nap friss minőségben.

Tisztelettel

Deutsch Lajos,

Piacz utca 38.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplomház.

Menyasszonyi kelengye

Női divat

Külön szőnyeg osztály.

== Függyönyök ==
Ágy- és asztalterítők
== Linoleum ==

óriási raktár!!

Szőlő parcellázás.

A vasuti nagy állomástól 10 percz nyire a hornokkert mellett mintegy 5000 □ öl 6 éves fajszőlő 400 □ ölenként házhelyeknek eladó.

Vételár igen kedvező feltételek mellett csekély 1/4 évi részletekben 15 év alatt fizetendő meg. Értekezhetni **Lusztig és Bán** fűszerkereskedésében, vagy Méliusz-tér 10. szám alatt.

Megérkeztek

a tavaszi idényre a legújabb

Női divatszövetek,

Gyapju és borduros Delainek
50 krtól feljebb.

Blouse selymek

Divatos ruhadiszek

Csipkék, szallagok és bélésárak

Szabó Lajos fiai cégénél

DEBRECZEN, Rózsater.

Lábizzadás nincs többé!

A Nagy Kálmán-féle

SUDEN

egyszerű használata mindenkint megszabadít a lábizzadás kellemetlenségeitől.

Hatása csodás

mondják mindazok, kik már meggyőződtek eredményéről.

E kiváló szer főelárusítását vevői kényelmére sikerült megszerezni az

Elfenbein és Klein

czipész üzletnek

DEBRECZEN, Piacz-utca 72. sz.

Ajánljuk a nagyérdemű közönség figyelmébe. Saját készítményű czipőraktár és mérték utáni megrendelések.

Férfi ing 1.20, redós 1.30.

Gallér 12 kr. Oroszlánjegyű 18 kr.

Szines kézelő 20 kr. Oroszlánjegyű 30.

Nyakkendők 20 krtól feljebb.

Női és férfi keztyük.

Szines és fekete napernyők.

Rendkívül olcsó árban

DOSZPOLY JÁNOS utódánál

Főtér, Tisza-palota.

Schuller Sámuel

szoba-, czimfestő- és fényező

DEBRECZEN, Simonffy-u. 25. sz.

Felvállal új épületek, lépcsőházak és díszletek festését. Izléses cégfeliratokat és mindenféle fa- és vasbutor fényezéseket a legdivatosabb kivitelben

és legjutányosabb árban.

Szmírnák.

Fürdőszezonra!

A hölgyek figyelmébe ajánljuk jó szintartó

himző selymek, pamutok, jávák, congrék, himző posztók előrajzolt és kezdett futók, milliók.

A himzésekhöz és mindennemű női kézimunkához hozzávalót legjutányosabban és legjobbat egyedül csak

Füstös Testvérek

női kézimunka és szakértően vezetett nagyválasztéku előnyomda üzletében szerezhetők.

Piacz-utca 12. sz.

Uj kézi munka-szövetek.

Mintázott jávák.

Kezdett Gobelinok

Világszerte híres Borszéki gyógy-borviz.

A ki sulyt helyez arra, hogy egészséges maradjon, az igyék borszéki gyógy-borvizet. Ez a viz nagy szénsavtartalmánál fogva kedvezően befolyásolja az étvágyat és emésztést. Mint borviz, hűsítő és üdítő ital a legelső minden vizek között. A borszéki vizek az egész continensen és a legmagasabb körökben is el vannak terjedve, melyről számtalan elismerés áll rendelkezésre, többi között ő csász. és kir. Felső udvari gyógyszer-tára is így nyilatkozik: „Vizök egy ritka jó vegyi összetételű természeti termék és az organismusra a legkitűnőbb hygienicus hatással bír. Igen fogunk azon iparkodni, hogy vizöknek minél nagyobb e terjedést szerezünk.”

BORSZÉK GYÓGYFÜRDŐ.

A ki sulyt helyez arra, hogy egészsége, ifjui frissesége megmaradjon, visszatérjen, az jöjjön Borszékre, az egészségnek az ujjászületésnek a forrásához.

Gyógyító tényezők Borszéken: Magas fekvés (900 méter magasan fekszik, fenyő-öserdőben.) Tiszta, portól mentes levegő. Szénsavban gazdag vasas ivóforások. Szénsavval telített hideg lobogó-fürdők. Kitűnő vasas láptürodök. Melegített szénsavas kádfürdők. Hideg vízzel gyógyító intézet. Masszázs. Villamosítás. Tej- és savókúra. Terainkúra.

Prospektusokkal, fölvilágosításokkal kívánatról szívesen szolgál a fürdőigazgatóság Borszék (Csikmegye.)

A Borszéki gyógy-borviz kizárólagos főraktárosai Debreczen és Hajdumegyére:

Lusztig és Bán urak Debreczen, Simonffy-u. 2. sz.

A honnan vizünk következő árakban lesz árusítva: 1 palaczk 2 Lit. borviz 48 fil., 1/4 Lit. 38 fil., 1 Lit. 34 fil. és 1/2 Lit. a. 26 fillér. Az üres üvegek: 2 literes 8 fil., 1/4 lit. 6 fil., 1 lit. 6 fil. és 1/2 literes a. 4 fil. lesz visszavéve.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontúl minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — Vidéki tudakozódásnál tessék válaszbélyeget csatolni.

1 ko szép mazsola 30, 1 kiló dió 18 kr., 1 kiló mák 36, 1 kiló házi szilva lekvár 20, 1 kiló házi barack lekvár 70, 1 kiló törm. csokoládé 90, 1 liter sűrű málna szörp 1.—, 1 üv. kitünő ó bor 24 kr., 1 liter kisüsti barack 1.20, 1 üv. Pezsgő 1.50, 1 üv. Tokaji asszu 1.50, 1 liter kisüsti Eper 1.— forint. Merikli Ferencznel Fűvészkert-utca 14. Telefon 374. sz.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb czukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budai czukrászda, Jóna és Jóna drogueriájában.

Ora javítás szakszerűen és olcsóbban mint bárhol csak is Kurián Gyula órásnál Debreczen, Piacz-u. 42.

Vasesztergályozást, vasgyalu- lást, gépjavitást a legolcsóbban vállal Preisler Mór gépműhelye Debreczen, Deák-Ferencz-utca 22.

Kerékpárok, Dianna, Premier, Puch & Comp-féle, Stiria egyedül csak Keszler A. nál kaphatók Debreczen, Piacz- és Simonffy-utca sarok.

Nem gyári, hanem saját készítményű czipők legolcsóbban beszerezhetők Krausz Mór czipésznél Piacz-u. 34. sz. Közvetlen a főposta mellett.

Szalongarnitúra és diványok behuzását, madracok, rolettek elkészítését, új megrendeléseket jótányosan vállalom, Jámbor Zsigmond kárpitos, Gsapó-utca 75.

Vasesztergályos és géplakato- tos tanoncok gépműhelybe fővételnek Deák-Ferencz-utca 22.

Tea vaj. Naponta friss uradalmi kitünő tea és főző v j kapható Borsy és Farkas fűszerüzletében, Piacz-utca 43. sz. a.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

Kézimunkák, hozzávaló kellékek, előnyomda, harisnyák, keztük nagy választékban Benyáts Emil kézimunka üzletében Debreczen, Tiszapalota.

Biztos és állandó keresethez juthat minden szegénysorsu férfi vagy nő. Jelentkezni lehet e lap kiadóhivatalában.

Megnyílt

Piacz-u. 12. sz. a.

Kun Márton

kötszer, keztük, pipere és kézmű-
áru üzlete, hol a legjobb minőségű
kötszer és gummiáruk, férfi és
női nyakkendők, gallérok, keztük
és gombok, legfinomabb illatsze-
rek, fürdősapkák, Sérv- és haskö-
tők mérték után készíttve is kaphatók.

≈ Keztük tisztítása ≈
a legnagyobb figyelemmel eszközöltetik.

Szárnyas állatokat

élve és leölve árusítok

kilója 70 kr.

tisztán kezelve.

Inyenc különlegességek
kaphatók és megrendelhetők

Ozsváth Ferencz

(keresztény)

Széchenyi-utca 6. sz.

Nagy

Pünkösdi Vásár!

a legszebb

Diszitett Női és Leány

Kalapok

2, 3, 4, 5

koronáért kaphatók

Párisi divat áruházban

— a főposta mellett. —

Ma

olyan drága a pénz és oly sok a kiadás,

hogyan

az embernek okvetlen takarékoskodnia kell.

A legtöbb kiadással egy finom ruhának a készítése jár, miért is a magam és családom részére szükséges összes ruhaneműeket, készen

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító cég

üzletében szerzem be, mert bizonyosan tudom a mit ott vásárolok, az valódi gyapju kelme, szabása kitünő, tartóssága utólérhetetlen és az árak igen szolidak.

Debreczen, Piacz-u. 49., a főpostával szemben.